Onderzoek

Cytologisch onderzoek

Cytodiagnostisch onderzoek is een microscopische beoordeling van cellen. De afdeling Cytologie onderzoekt lichaamsvocht op celniveau.

Bij cytologisch onderzoek worden cellen onder de microscoop onderzocht. Zo kan worden bekeken of cellen normaal zijn of afwijkingen vertonen. Er zijn twee soorten cytologisch onderzoek: gynaecologische en niet-gynaecologische cytologie.

Meer informatie over Pathologie-DNA? (https://www.pathologie-dna.nl/)

Wat is het onderzoek?

Cytologisch onderzoek

Bij cytologisch onderzoek worden cellen onder de microscoop onderzocht. Zo kan worden bekeken of cellen normaal zijn of afwijkingen vertonen. Het onderzoek kan worden gedaan op cellen uit bijvoorbeeld uitstrijkjes, lichaamsvocht of puncties. Cytologisch onderzoek is een microscopische beoordeling van cellen. Met dit onderzoek kan de patholoog zien of cellen normaal zijn of afwijkingen vertonen.

De afdeling Cytologie onderzoekt cellen uit verschillende soorten lichaamsmateriaal, zoals:
• **uitstrijkjes van de baarmoederhals** (cervix)
• **lichaamsvochten, bijvoorbeeld urine**
• **zwellingen of knobbels** (punctaten)
• **afstrijken van slijmvliezen**

Het Laboratorium voor Pathologie van het Jeroen Bosch Ziekenhuis maakt deel uit van het samenwerkingsverband Pathologie-DNA.

Het onderzoek

Verloop onderzoek

Voor cytologisch onderzoek wordt eerst lichaamsmateriaal afgenomen. Dit kan op verschillende manieren gebeuren:

- **Lichaamsvocht** dat het lichaam verlaat, bijvoorbeeld urine
- **Een uitstrijkje** van een orgaan, zoals de baarmoederhals
- **Een punctie**, waarbij met een dunne naald cellen uit een orgaan of zwelling worden opgezogen (dunne-naaldaspiratie)

In het laboratorium wordt het materiaal bewerkt en op een objectglaasje aangebracht. De cellen worden vervolgens gekleurd zodat ze goed zichtbaar zijn onder de microscoop. Een cytologisch analist bekijkt de cellen en let daarbij onder andere op de vorm en grootte van de celkern, het cytoplasma en de manier waarop de cellen bij elkaar liggen.

De analist maakt een verslag van de bevindingen en bespreekt dit met de patholoog. De patholoog beoordeelt de preparaten en

stelt daarna de definitieve diagnose. Soms is aanvullend onderzoek nodig, zoals immuuncytochemisch onderzoek, moleculair onderzoek of histologisch onderzoek (onderzoek van weefsel)

Voordelen onderzoek

Cytologisch onderzoek heeft een aantal voordelen. Voor dit onderzoek is meestal minder ingrijpend materiaal nodig, waardoor de afname voor de patiënt minder belastend is. Ook kan het onderzoek vaak sneller worden uitgevoerd dan weefselonderzoek. Daardoor is de uitslag meestal eerder bekend.

Samenwerking en screening

Het Laboratorium voor Pathologie van het Jeroen Bosch Ziekenhuis maakt deel uit van Pathologie-DNA, een samenwerkingsverband van laboratoria voor pathologie.
Daarnaast is het laboratorium 1 van de 3 screeningslaboratoria voor het Nederlandse bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker.

Meer informatie over Pathologie-DNA? (https://www.pathologie-dna.nl/) of Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker (https://www.pathologie-dna.nl/onderzoeken/cytologie/bevolkingsonderzoek-baarmoederhalskanker/)

Betrokken afdelingen

Laboratorium Pathologie (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/laboratorium-pathologie)

Meer informatie

Pathologie-DNA (https://www.pathologie-dna.nl/)
Samenwerkingsverband van laboratoria voor pathologie

Code LAB-042

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis